

EXPERTISECENTRUM VERDUURZAMING ZORG

Duurzaam zorgvastgoed met de CO2-routekaart

Welkom!

Webinar Circulair (ver)bouwen in de Zorg

Koen Dittrich – Stichting Stimular
2 juli 2026

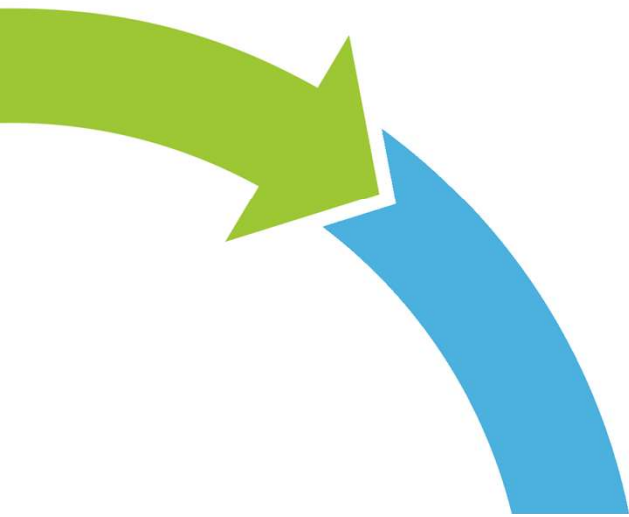

Agenda

- 1 Introductie
- 2 Waarom circulair (ver)bouwen?
- 3 Wat verstaan we onder circulair (ver)bouwen?
- 4 Hoe meet je circulariteit?
- 5 Van ambitie naar uitvoering
- 6 Inspiratie uit de praktijk
- 7 Afsluiting

Introductie

Waarom dit webinar?

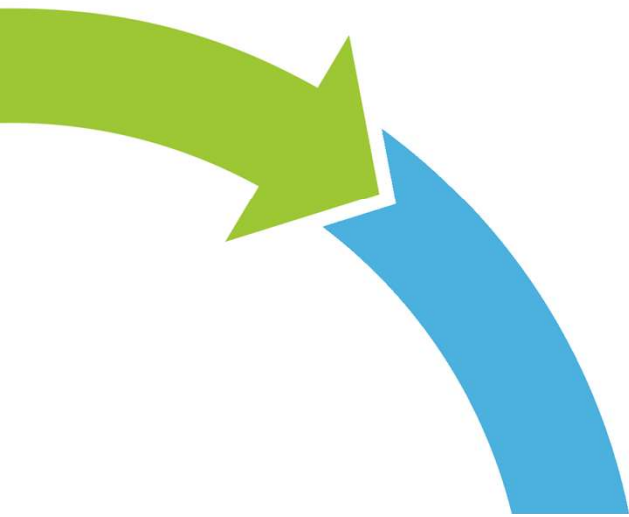
- Klimaatdoelen zorgsector
- Toenemende schaarste aan materialen
- Stijgende bouwkosten
- Toenemende aandacht voor gezonde gebouwen
- Nieuwe wet- en regelgeving

In hoeverre speelt circulariteit al een rol binnen uw vastgoedorganisatie?

Waarom circulair (ver)bouwen?

Waarom juist nu?

- Klimaatdoelen 2030/2050
- Bij energiezuinige gebouwen wordt de impact van materialen steeds belangrijker.
- Materiaalgebonden emissies vormen een steeds groter deel van de totale milieu-impact van gebouwen.

Wat levert het op?

Klimaat

- minder CO₂-uitstoot

Grondstoffen

- minder afhankelijkheid van schaarse materialen

Financieel

- behoud van restwaarde
- lagere toekomstige vervangingskosten

Gezondheid

- gezondere binnenomgeving
- minder emissies van schadelijke stoffen

Wat is er specifiek aan de zorg?

Kenmerken zorgvastgoed:

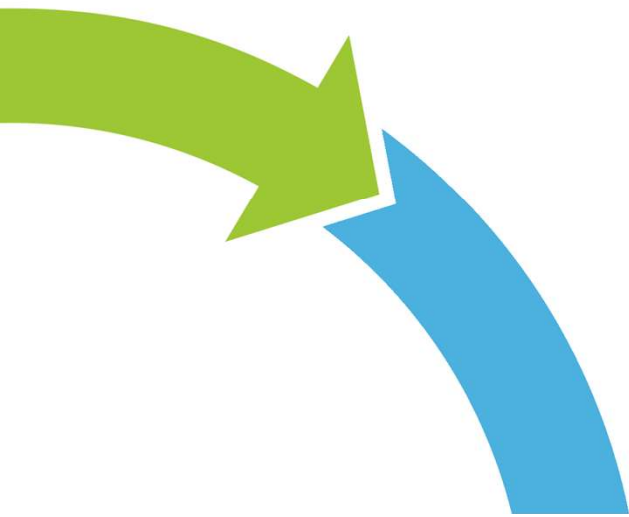
- lange exploitatietermijnen
- veel renovaties
- veranderende zorgconcepten
- behoefte aan flexibiliteit
- voorbeeldfunctie richting samenleving

Zorgvastgoed moet niet alleen duurzaam zijn, maar ook toekomstbestendig en aanpasbaar.

**Wat verstaan we onder circulair
(ver)bouwen?**

Wat is circulair bouwen?

Definitie:

Het zo lang mogelijk behouden van de waarde van gebouwen, componenten en materialen.

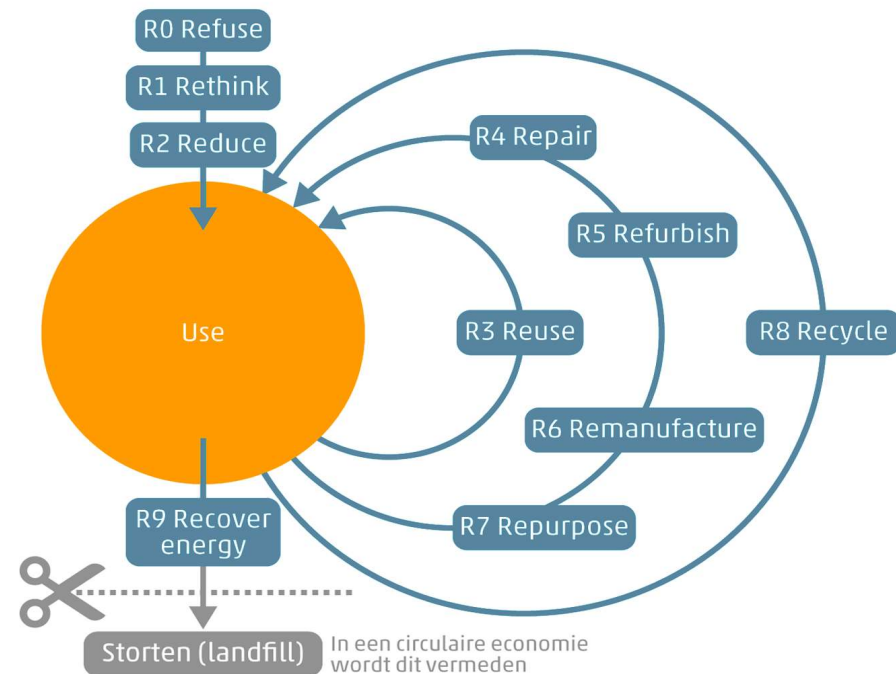
Drie ontwerpprincipes:

1. Minder materiaal gebruiken
2. Materialen hergebruiken
3. Ontwerpen voor toekomstig hergebruik

Wat is circulair bouwen?

- Refuse
- Rethink
- Reduce
- Reuse
- Repair
- Recycle

De meest circulaire vierkante meter is vaak de vierkante meter die je niet bouwt.

Wat is biobased bouwen?

Voorbeelden:

- hout
- hennep
- vlas
- cellulose
- stro
- mycelium

Voordelen:

- hernieuwbaar
- CO₂-opslag
- vaak lage milieu-impact

Circulair ≠ automatisch duurzaam

Circulair

Hergebruik staal

Hergebruik met veel transport

Biobased materiaal

Veel extra materiaal toepassen

Duurzaam?

Vaak wel

Niet altijd

Vaak wel

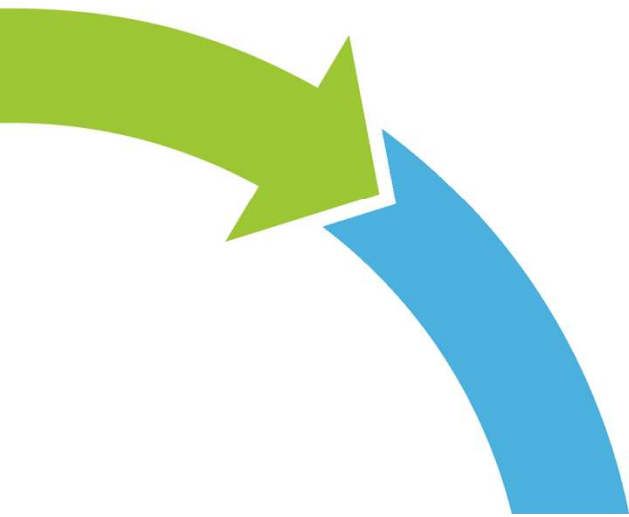
Niet altijd

Kijk altijd naar de totale klimaatimpact!

Hoe meet je circulariteit?

MilieuPrestatie Gebouwen (MPG)

- Verplicht bij veel nieuwbouwprojecten
- Gebaseerd op LCA
- Uitgedrukt in schaduwkosten
- Hoe lager de score, hoe beter

MPG is niet voldoende

MPG meet niet:

- ✘ losmaakbaarheid
- ✘ adaptiviteit
- ✘ herbruikbaarheid
- ✘ toekomstwaarde

Aanvullende instrumenten:

- Het Nieuwe Normaal
- Building Circularity Index
- Losmaakbaarheidsscore
- Whole Life Carbon

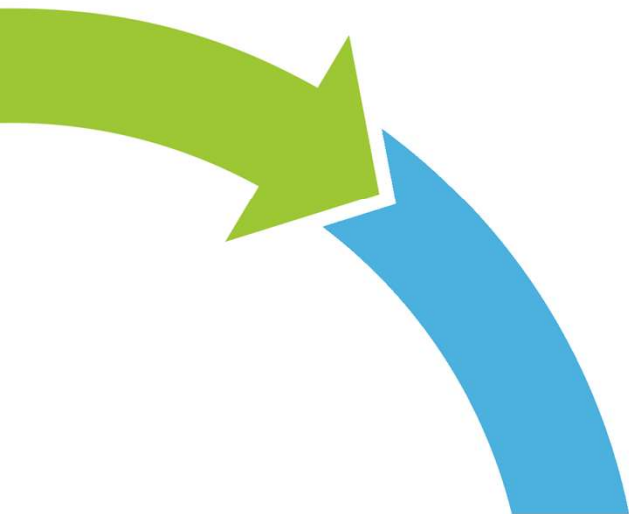
Integrale afweging

- Meer isolatie kan gunstig zijn voor energie, maar ongunstig voor MPG
- Integraal ontwerpen is essentieel

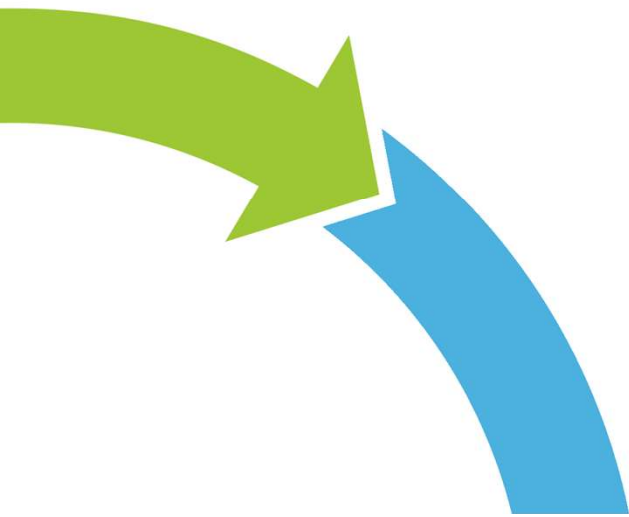

Van ambitie naar uitvoering

Circulariteit onderdeel maken van vastgoedbeleid

1. Strategie
2. Marktverkenning
3. Inkoop
4. Ontwerp
5. Realisatie
6. Beheer

Stap 1: Strategie

Vragen:

- Welke ambities hebben we?
- Wat betekent dit voor nieuwbouw?
- Voor renovatie?
- Welke KPI's gebruiken we?

Voorbeelden:

- MPG-doelen
- CO₂-doelen
- aandeel biobased materialen

Stap 2: Marktverkenning

- marktconsultaties
- vroegtijdig gesprek met leveranciers
- pilots en Living Labs
- leren door te doen

Geen circulaire transitie zonder ketensamenwerking.

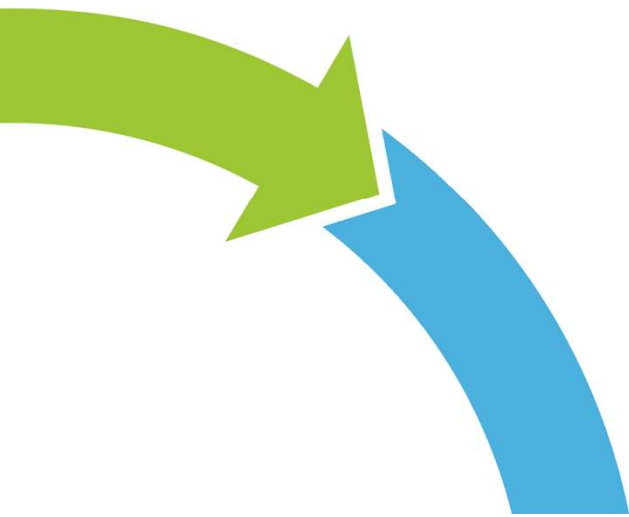

Stap 3: Inkoop (circulair!)

Voorbeelden van eisen:

- losmaakbaar ontwerpen
- minimale MPG-score
- minimaal aandeel hergebruik
- minimaal aandeel biobased materialen
- terugnameverplichtingen

Niet alleen selecteren op prijs.

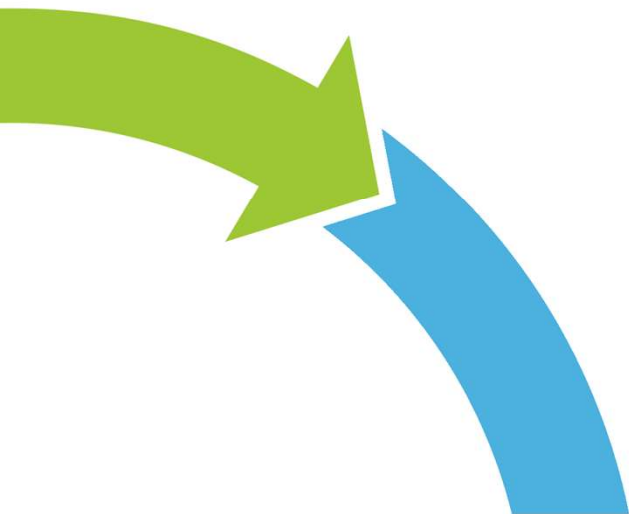

Begin klein

Voorbeelden:

- biobased isolatie;
- circulaire plafondsysteem;
- hergebruik binnenwanden;
- losmaakbare vloerafwerking;
- modulair bouwen.

Niet alles hoeft tegelijk.

Two large, curved arrows are positioned on the left side of the slide. The top arrow is green and points towards the right. The bottom arrow is blue and also points towards the right, overlapping the green arrow's path.

Inspiratie uit de praktijk

Praktijkvoorbeelden uit de zorg

Op de EVZ website:

- [Emergis Living Lab](#)
- [Emergis Ambulante Zorg](#)
- [Leger des Heils: Grote Kreek](#)

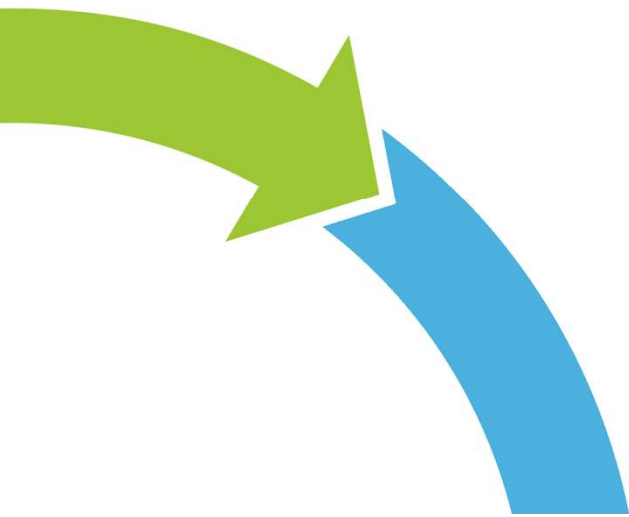
Plannen bij:

- ASVZ
- Aveleijn
- ...

Afsluiting

Vijf lessen om mee naar huis te nemen

1. Begin vandaag.
2. Maak circulariteit onderdeel van vastgoedbeleid.
3. Werk samen met de keten.
4. Meet en monitor.
5. Start klein, leer snel en schaal op.

Vijf lessen om mee naar huis te nemen

1. Begin vandaag.
2. Maak circulariteit onderdeel van vastgoedbeleid.
3. Werk samen met de keten.
4. Meet en monitor.
5. Start klein, leer snel en schaal op.

Meer info op de EVZ-website

- Circulair & biobased renoveren
- MPG
- Praktijkvoorbeelden:
 - Leger des Heils
 - Emergis Living Lab
 - Emergis Ambulant Centrum
- Circulair slopen:
 - GGZ NHN
 - Erasmus MC/Dijkzigt

Vragen & discussie

*Wat wordt binnen uw organisatie
de eerstvolgende stap
richting circulair en biobased bouwen?*

EVZ webinar-reeks Circulair bouwen

Biofilisch Ontwerpen, Silja Eckartz (Silja Design)

Dinsdag 1 september 10.00 - 10.45 uur

Meer informatie en aanmelden:

[EVZ webinar Biofilisch ontwerpen in de zorg](#)

